

2 प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी नवम्बर-
मासस्य एकोनविंशे दिनाङ्के
तमिलनाडुराज्यस्य कोयंबटूर-
नगरस्य यात्रायै गमिष्यति

3 ग्रामीणछात्राणां कृते
गुणवत्तापूर्णशिक्षाप्रदानाय सर्वकारः
प्रतिबद्धः - मुख्यमंत्री सुक्कु:

4 पीएनजीरामनगर-
महाविद्यालयस्य
स्वर्णजयन्त्युत्सवारम्भः

बिहारराज्ये विधानसभा-निर्वाचनस्य मतगणना अद्य अष्टवादनात् समारप्स्यते, अनेन प्रत्याशिनां निर्वाचनभाग्यं निर्धारितं भविष्यति।

हिमसंस्कृतवार्ता: - बिहारराज्ये विधानसभा निर्वाचनस्य मतगणना अद्य अष्टवादनात् समारप्स्यते। बिहारराज्यस्य अष्टत्रिंशत्-जनपदानां षट्चत्वारिंशत् मतगणनाकेन्द्रेषु मतानां गणनं भविष्यति। विधानसभायाः त्रिंशत्वारिंशदधिक-द्विशतं

निर्वाचनक्षेत्राणां कृते द्वयोः चरणयोः निर्वाचनम् अभवत्। इलेक्ट्रॉनिक-मतदान-यन्त्रेषु यत्र सर्वेषां षोडशाधिकषडशतोत्तर-द्विसहस्र प्रत्याशिनां निर्वाचनभाग्यं निहितमस्ति, तानि यन्त्राणि कठोर-सुरक्षायाः मध्ये सशक्त प्रकोष्ठेषु स्थापितानि सन्ति। आकाशवाण्या सह वार्तालापे कुर्वन् बिहारस्य मुख्य निर्वाचनाधिकारी विनोदसिंह-गुजियालः अवदत् यत् मतदाने उपयोजितानि ई.वी.एम्. यन्त्राणि, वी.वी.पी.ए.टी. यन्त्राणि च त्रिस्तरीय-सुरक्षा-व्यवस्थायाः अन्तर्गतं सशक्त-कक्षेषु स्थापितानि सन्ति। सर्वेषु गणनाकेन्द्रेषु विस्तृत-सुरक्षायवस्था प्रकल्पितास्ति। समुचित-सुरक्षायै केन्द्रीय सशस्त्र-आरक्षक-बलानां राज्य-आरक्षक-बलानां च नियोजनमपि कृतम् अस्ति। श्री-गुजियालः प्रोक्तवान् यत् विधानसभाक्षेत्रेषु निर्वाचनार्थं नियुक्ताः पर्यवेक्षकाः अपि गणना-प्रक्रियायाः निरीक्षणार्थं गणनाकेन्द्रेषु उपस्थिताः भविष्यन्ति।

राष्ट्रपतिपदासीना द्रौपदी मुर्मुः बोत्सवाना-नगरे भारतीयसमुदायस्य सदस्यान् सम्बोधितवती।

हिमसंस्कृतवार्ता: - राष्ट्रपतिपदासीना द्रौपदी मुर्मुः बोत्सवाना-नगरे भारतीयसमुदायस्य सदस्यान् सम्बोधितवती। राष्ट्रपतिः दिल्लीयां सद्यः एव आतंकवाद-आक्रमणे मृतकानां परिवाराय मित्रेभ्यश्च शोकं प्रकटितवती। अत्रावसरे आक्रमणे मृत्युमुपगतानां स्मृतौ एकनिमिषं मौनं अपि आचरितम्। सा प्रोक्तवती यत् भारतीय-प्रवासिनः द्वयोः देशयोः मध्ये मित्रतायाः जीवन्त-सेतवः सन्ति सहेव बोत्सवाना-देशे दश-सहस्र-भारतीयानां समुदायस्य देशस्य आर्थिकवृद्धये तेषां योगदानस्य प्रशंसाम् अकरोत्। राष्ट्रपतिः अवदत् यत् भारतं सप्तचत्वारिंशत्यधिक-द्विसहस्रतमवर्षपर्यन्तं विकसितभारतं भवितुं प्रयत्नशीलः अस्ति तथा च प्रवासिनः अपि अस्याः विकासयात्रायाः अभिन्नभागाः सन्ति। सा अवदत् यत् तेषां उपलब्धयः भारतस्य गौरवः अस्ति, तेषां साफल्येन च भारतस्य गौरवः वर्धते। सा भारत-बोत्सवाना-सम्बन्धेषु योगदानं अनुवर्तयितुं समुदायं प्रार्थयत्।

क्वेटा-चमनस्थलैः सह बलूचिस्तानस्य कतिचित्-जनपदेषु दिनत्रयं यावत् दूरभाष- अन्तर्जालीयसेवाः निलम्बिताः

हिमसंस्कृतवार्ता: - पाकिस्तानस्य अधिकारिभिः क्वेटा-चमनस्थलैः सह बलूचिस्तानस्य कतिचित्-जनपदेषु दिनत्रयं यावत् दूरभाष-अन्तर्जालीयसेवाः निलम्बिताः। बलूचिस्तानस्य निवासिनां सञ्चारः, व्यावसायिक-क्रियाकलापाः, दैनन्दिनजीवनं च बाधितम् अभवत्। निवासिनः अकथयन् यत् दूरभाष-अन्तर्जालीयसेवानां स्थगनेन सम्प्रेषणं, अन्यानि आवश्यकानि दैनन्दिनकार्याणि च बाधितानि।

सुरक्षाकारणात् लाल-किला-मेट्रोस्थानकं अग्रिमसूचनापर्यन्तं पिहितं भविष्यति।

हिमसंस्कृतवार्ता: - देहली-मेट्रो-रेल-निगमेन कथितं यत् सुरक्षाकारणात् लाल-किला-मेट्रोस्थानकं अग्रिमसूचनापर्यन्तं पिहितं भविष्यति। सामाजिक सञ्जालीय-सन्देशे संसूचितं यत् अन्यानि सर्वाणि केन्द्राणि सामान्यरूपेण कार्यं कुर्वन्ति इति। सोमवासरे दिल्ली-नगरस्य लाल किलायाः समीपे कार-यानस्य विस्फोटनेन लाल किला-मेट्रोस्थानकं पिहितम् अभवत्।

भारतीय-लक्ष्यभेदकैः एशियाई- लक्ष्यभेद-प्रतिस्पर्धायां द्वे स्वर्णपदके एकं रजतपदकम् च विजितम्

हिमसंस्कृतवार्ता: - भारतीय-लक्ष्यभेदकैः ढाका-नगरे आयोजितायां चतुर्विंशतितमयायाम् एशियाई-लक्ष्यभेद-प्रतिस्पर्धायां उत्कृष्ट-प्रदर्शनेन सह द्वे स्वर्णपदके एकं रजतपदकम् च विजितम्। भारतीय-लक्ष्यभेद-सङ्घस्य आधिकारिक-द्विद्वर्-माध्यमेन प्रदत्त-सूचनानुसारम् दीपशिखा, ज्योति-सुरेखा-वेन्नम, पृथिका-प्रदीप च इत्येतासां कम्पाउण्ड-महिला-दलेन एकस्मिन् रोमहर्षके अन्त्यचक्रे कोरिया-देशः पराजित्य स्वर्ण पदकं विजितम्।

सुभाषितम्

नास्ति मेघसमं तोयं,
नास्ति चात्मसमं बलम्।
नास्ति चक्षुः समं तेजः,
नास्ति धान्यसमं प्रियम्।।

अर्थात्- मेघ के जल के समान दूसरा कोई जल नहीं, आत्म-बल के समान दूसरा कोई बल नहीं, चक्षु के समान दूसरा कोई तेज नहीं और अन्न के समान कोई प्रिय नहीं।

हिमसंस्कृतवार्ता:

हिमसंस्कृतवार्तापत्रस्य
एकवर्षस्य सदस्यता

900 ₹

One year subscription to the daily
Sanskrit newspaper is Only 100 Rupees
To subscribe, text us a message
saying hello on the number below.

7876636263

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ता: दैनिकपत्रे
व्याकरणात्मक-अशुद्धीनां कृते,
राजनैतिक-सांस्कृतिकविचाराणाञ्च
कृते सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च
उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः

हिमसंस्कृतम्, प्रकाशनम्

जसवंत कोटला तहसीलपरिसरस्य समुखे

कस्या कोटला जिला कांगड़ा हि.प्र.

पत्रव्यवाहकसङ्केतः-१७७९१९

सङ्केतः- प्रबन्धनिदेशिका- शिवानी शर्मा हिमसंस्कृतम्

प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी नवम्बर-मासस्य एकोनविंशे दिनाङ्के तमिलनाडुराज्यस्य कोयंबटूर-नगरस्य यात्रायै गमिष्यति

हिमसंस्कृतवार्ता: - प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी नवम्बर-मासस्य एकोनविंशे दिनाङ्के तमिलनाडुराज्यस्य कोयंबटूर-नगरस्य यात्रायै गमिष्यति। अत्रावसरे सः तमिलनाडुराज्यस्य कृषक सङ्घः आयोजिते दक्षिण-भारत-प्राकृतिक-कृषि-शिखर सम्मेलनं सम्बोधयिष्यति। प्रधानमन्त्री दक्षिण-राज्येभ्यः आगतैः जैविक-कृषि-विशेषज्ञैः पञ्चाशत् वैज्ञानिकैः सह अपि संवादं साधयिष्यति। अस्मिन् शिखर-सम्मेलने व्यापक-प्राकृतिक-कृषि कार्याय नीतयः निर्मास्यन्ते। अवसरेऽस्मिन् त्रिशत-पण्यकेन्द्रैः संवलिता प्रदर्शनी, प्रख्यात वैज्ञानिकानां नीति-निर्मातृणां च संवाद-सत्राणि, सज्ज-प्रदर्शनानि, युवकानां महिलानां च सहभागिताश्च अस्य आयोजनस्य केन्द्रबिन्दवः भविष्यन्ति। कार्यक्रमस्तावत् भारतीय-प्राकृतिक-कृषि-धान्यं सहैव परम्परा-कृषि-विकास-योजना इत्यादिभिः राष्ट्रियोपक्रमैः सञ्चाल्यते।

राष्ट्रपतिपदासीना द्रौपदीमुर्मुः चीता-परियोजनायाः अन्तर्गतं भारते स्थानान्तरणार्थं बोत्सवाना-देशेन चित्र-व्याघ्राणां प्रतीकात्मक-हस्तान्तरणम् अपश्यत्

हिमसंस्कृतवार्ता: - राष्ट्रपतिपदासीना द्रौपदीमुर्मुः चीता-परियोजनायाः अन्तर्गतं भारते स्थानान्तरणार्थं बोत्सवाना-देशेन चित्र-व्याघ्राणां प्रतीकात्मक-हस्तान्तरणम् अपश्यत्। बोत्सवाना-देशस्य राष्ट्रपतिः डूमा बोको इत्येषः अपि अस्मिन् कार्यक्रमे उपस्थितः आसीत्। गृहीताः व्याघ्राः मूलरूपेण घांजी-प्रदेशस्य आसन्, ये भारत-बोत्सवाना-देशयोः विशेषज्ञैः सहकार्येण मोकोलोडी-अभ्यारण्ये स्थिते संगरोध-केन्द्रे विमोचिताः। बोत्सवाना-देशः भारते व्याघ्र जनसङ्ख्यायाः पुनरुत्थनाय अष्टव्याघ्राणां दानं करिष्यति। व्याघ्र-परियोजना एका अद्वितीयोपक्रमः अस्ति यस्योद्देश्यं व्याघ्राणां दशकेभ्यः विलुप्ततायाः अनन्तरं पुनः भारतं प्रति आनयनम् इत्यस्ति। द्वाविंशत्यधिक-द्विसहस्रतमस्य सितंबर-मासे नामीबिया देशात् अष्ट व्याघ्राः कुनो-राष्ट्रिय-उद्याने स्थानान्तरिताः। एतावता भारतं प्रति प्रेषिताः व्याघ्राः, तेषां नूतनपरिवेशे सम्यक्प्रकारेण सम्पृक्ताः सन्ति।

निर्यातकाणां ऋण-गारण्टी-योजना वैश्विक स्पर्धा वर्धयित्वा व्यापार-सञ्चालनं सरलीकरिष्यति - प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी

हिमसंस्कृतवार्ता: - प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी प्रोक्तवान् यत् निर्यातकाणां ऋण-गारण्टी-योजना वैश्विक-स्पर्धा वर्धयित्वा व्यापार-सञ्चालनं सरलीकरिष्यति। सामाजिक सञ्चालीय-सन्देशे श्रीमोदिना केन्द्रीयमन्त्रिमण्डलस्य निर्णयानां प्रशंसा कृता। तेन प्रोक्तं यत् निर्यातप्रवर्धन-अभियानं तावत् निर्यातस्पर्धात्मकतां समीकरिष्यति, एम्. एस्. एम्. ई. इत्येतत् प्रथमतया निर्यातकर्तृणां, श्रमप्रधानक्षेत्राणां च साहाय्यं करिष्यतीति। श्रीमोदी प्रोक्तवान् यत् ईपीएम प्रमुखान् हितधारकान् एकीकृत्य तादृशस्य तन्त्रस्य निर्माणं करोति यत् परिणामाधारितं प्रभावयुतञ्च भवेत्। प्रधानमन्त्री अग्रे अकथयत् यत् केन्द्रीयमन्त्रिमण्डलस्य महत्त्वपूर्णानां खनिजानां मुख्य-मानानां युक्तियुक्त-निर्णयेन स्थिरता, स्वावलम्बनम् च प्रवर्धयिष्यते इति। तेन प्रोदीरितं यत् अनेन पदक्रमेण आपूर्तिशृङ्खलाः सुदृढीभवन्ति सहैव नूतन-वृत्त्यवसराश्च निर्मिताः भविष्यन्ति।

आयुषविभागः १२ आयुर्वेदिक-चिकित्सालयेषु पञ्चकर्म-तकनीशियन-पाठ्यक्रमस्य आरम्भं करिष्यति

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला। हिमाचलप्रदेशे स्वास्थ्यं चिकित्सापर्यटनं च प्रवर्तयितुं राज्यसर्वकारेण केरलराज्यस्य आदर्शरूपेण पारम्परिकचिकित्साव्यवस्थासु प्रशिक्षणस्य अवसरानां विस्तारस्य निर्णयः कृतः अस्ति। आयुषविभागः अग्रिमात् शैक्षणिकसत्रात् राज्ये १२ आयुर्वेदिक-चिकित्सालयेषु एकवर्षीयं पञ्चकर्म-तकनीशियन-पाठ्यक्रमं प्रारभते, यत्र २५२ छात्राणां नामाङ्कनं भविष्यति। सम्प्रति राज्ये अस्य पाठ्यक्रमस्य कृते केवलं ३६ आसनानि उपलब्धन्ते। परन्तु मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुक्खु इत्यस्य निर्देशानुसारं विभागः अधुना कुलसेवनक्षमतां २५२ यावत् वर्धयिष्यति, येन वर्धमानस्य स्वास्थ्यसेवाक्षेत्रे युनां कृते नूतनाः जीविकायाः अवसराः सृज्यन्ते। एकेन सर्वकारीयप्रवक्त्रा उक्तं यत् राजीवगान्धी शासकीयस्नातकोत्तर आयुर्वेदिकमहाविद्यालये तथा चिकित्सालये, पपरोला (काङ्गडा), तथा च क्षेत्रीय आयुर्वेदिकचिकित्सालये, छोटाशिमला इत्यत्र सम्प्रति पञ्चकर्मप्रविधिज्ञपाठ्यक्रमाय १८-१८ आसनानि सन्ति। नूतनविस्तारयोजनायाः अन्तर्गतं पपरोलानगरे ३६, छोटाशिमलायां २४ यावत् सेवनक्षमता वर्धिता भविष्यति। तदतिरिक्तं आगामिशैक्षणिकसत्रात् १२ नवीनसंस्थाः अस्य पाठ्यक्रमस्य आरम्भं करिष्यन्ति। एतेषु बिलासपुरं, चम्बा, हमीरपुरं, काङ्गडा, कुल्लूः, मण्डी, सोलनम्, ऊना, नाहानः इत्यादिषु जिला आयुर्वेदिक-चिकित्सालयेषु, नालागढ-देहरा-रामपुरेषु च आयुर्वेदिक-चिकित्सालयाः सन्ति, येषु प्रत्येकं १६ आसनानि सन्ति। समग्रस्वास्थ्यसेवायाः वर्धमानमागधां पूरयितुं राज्ये कुशलपञ्चकर्मप्रविधिज्ञानाम् एकं पूलं विकसितुं राज्यं स्वास्थ्यचिकित्सापर्यटनकेन्द्ररूपेण स्थापयितुं च सर्वकारस्य उद्देश्यम् अस्ति। प्रवक्ता अवदत् यत् राज्यं पञ्चकर्मप्रक्रियासु प्रयुक्ताभिः प्राकृतिकौषधीभिः समृद्धम् अस्ति। मुख्यमन्त्री विभागाय छात्राणां संख्यां वर्धयितुं स्वास्थ्यपर्यटनक्षेत्रे अवसरानां पूर्णतया उपयोगं कर्तुं निर्देशं दत्तवान्।

डॉ. तारायै वरिष्ठवैज्ञानिक-हरितपुरस्कारः

हिमसंस्कृतवार्ता: - मण्डी।मण्डी-नगरस्य वल्लभ-सर्वकारीय-महाविद्यालये वनस्पति-विभागस्य प्रमुखा डॉ. तारा देवी सेन-महोदया पर्यावरण-सामाजिक-विकास-सङ्घस्य, दिल्ली-विश्वविद्यालयस्य डॉ. भीमराव-अम्बेडकर-महाविद्यालयस्य च संयुक्तरूपेण आयोजिते षष्ठे विश्वपर्यावरण-शिखर-सम्मेलने वरिष्ठ-वैज्ञानिक-हरित-पुरस्कारेण सम्मानिताः। मालदीवगणराज्यस्य मत्स्यपालनसमुद्रीसंसाधनराज्यमन्त्री डॉ. अमजथः अहमदः तस्याः कृते पुरस्कारं प्रदत्तवान्। अस्मिन् वर्षे त्रिदिवसीयसम्मेलनं थाईलैण्ड्देशे अभवत्। डॉ. तारा सेन् स्वस्य यूट्यूब-चैनल-माध्यमेन सामाजिक-मुद्रित-माध्यमेन च जनजागरणार्थं निरन्तरं कार्यं कुर्वती अस्ति।

सा किमर्थं सम्मानं प्राप्तवती

जैवविविधतासंरक्षणं, स्थायिविकासः, पारम्परिकखाद्यपदार्थेषु नवीनता, पर्यावरणशिक्षायाः च उत्कृष्टयोगदानस्य कृते डॉ. सेन सम्मानिता अभवत्।

ग्रामीणछात्राणां कृते गुणवत्तापूर्णशिक्षाप्रदानाय सर्वकारः प्रतिबद्धः - मुख्यमंत्री सुखुः

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला। हिमाचलप्रदेशराज्यप्राथमिकशिक्षकसङ्घस्य प्रतिनिधिमण्डलेन गुरुवासरे मुख्यमन्त्रिणा सुखविन्दरसिंहसुखूना सह मिलित्वा तेषां विविधाग्रहाणां विषये ज्ञापनपत्रं प्रदत्तम्। मुख्यमन्त्री प्रतिनिधिमण्डलाय आश्वासनं दत्तवान् यत् तेषां सर्वासु चिन्तासु सहानुभूतिपूर्वकं विचारः भविष्यति। मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् राज्यसर्वकारः ग्रामीणक्षेत्रेषु अध्ययनं कुर्वतां बालकानां कृते गुणवत्तापूर्णशिक्षा सुनिश्चित्य प्रतिबद्धः अस्ति येन ते आत्मविश्वासेन भविष्ये आह्वानानां सम्मुखीकरणं कर्तुं शक्नुवन्ति। अस्य लक्ष्यस्य प्राप्तौ शिक्षकाणां महत्त्वपूर्ण भूमिका अस्ति इति सः बोधितवान्। सुखुः उक्तवान् यत् राज्यसर्वकारेण शिक्षाक्षेत्रे विस्तृताः परिष्काराः कृताः। पूर्वभाजपासर्वकारस्य कार्यकाले शिक्षायाः गुणवत्तायाः दृष्ट्या हिमाचलप्रदेशः देशे २१ तमे स्थाने आसीत्, वर्तमानसर्वकारस्य समन्वितप्रयत्नानाम् कारणात् अधुना राज्यं पञ्चमस्थाने अस्ति। सः अवदत् यत् एषा उपलब्धिः सर्वकारस्य, शिक्षकाणां शिक्षाविभागस्य सर्वेषां कर्मचारिणां च सामूहिकप्रयत्नस्य परिणामः अस्ति। मुख्यमन्त्री अपि अवदत् यत् वर्तमानसर्वकारेण पूर्वभाजपासर्वकारेण राजनैतिकलाभाय उद्घाटिताः विद्यालयाः पिहिताः कृताः। ग्रामीणछात्राणां आत्मविश्वासं वर्धयितुं भविष्यस्य आह्वानानां कृते तेषां सजीकरणाय च प्रत्येकस्मिन् विधानसभाक्षेत्रे चरणबद्धरूपेण राजीवगांधीदिवसस्य आवासीयविद्यालयाः स्थापिताः सन्ति। सुखुः उक्तवान् यत् शिक्षायाः गुणवत्तायाः अधिकं उन्नयनार्थं प्रथमचरणस्य १०० विद्यालयाः सीबीएसई-आधारिताः क्रियन्ते। सः अवदत् यत् गतवर्षात् आरभ्य राज्ये आङ्ग्लमाध्यमशिक्षा आरब्धा अस्ति तथा च छात्राणां स्वेच्छया विद्यालयेषु स्मार्टवेशभूषायाः चयनस्य अनुमतिः अस्ति। अस्मिन्नवसरे मुख्यमन्त्रिणः प्रधानपरामर्शकः (मीडिया) नरेशचौहानः एवं प्रतिनिधिमण्डलस्य पदाधिकारिणः अपि उपस्थिताः अभवन्।

मण्डी-आइआईटी इत्येतयोः मध्ये ज्ञापनपत्रेण सैन्यम् अधिकं सुदृढं भविष्यति, प्रौद्योगिकीविकासे केन्द्रितं भविष्यति

हिमसंस्कृतवार्ता:। भारतीयसेनायाः त्रयाणां पक्षानां कृते सटीक-अग्निशक्ति-प्रदानस्य दायित्वं आई.आइ.टी.-मण्डी-संस्थायाः भविष्यति। रक्षासंशोधनविकाससङ्गठनस्य (DRDO) IIT प्रबन्धनस्य च मध्ये एमओयू हस्ताक्षरितम् अस्ति। अस्यां सन्धौ IIT Mandi सैन्यस्य क्षमतां वर्धयितुं विदेशीयप्रौद्योगिक्याः उपरि निर्भरतां न्यूनीकर्तुं च कार्यं करिष्यति। यद्यपि डीआरडीओ इत्यनेन विशिष्टा प्रौद्योगिकी न प्रकटिता तथापि एमओयू अन्तर्गतं मण्डी आईआईटी विकसिता भविष्यति। एषा सूचना राष्ट्रियसुरक्षानीतेः अन्तर्गतं गोपनीयं रक्षिता अस्ति, भारतीयसेनायाः त्रयाणां पक्षानाम् आवश्यकतानुसारं उपकरणं प्रौद्योगिकी च विकसितं करिष्यति इति उक्तम् अस्ति।

प्रतिशोधस्य भावनां परित्यज्य विकासे एव ध्यानं दद्यात् मुख्यमन्त्री- जयरामठाकुरः नेरचौक-चिकित्सामहाविद्यालयात् ४९ वैद्यानां स्थानान्तरणेन हिमाचलप्रदेशस्य राजनीतिः उष्णतां प्राप्ता

हिमसंस्कृतवार्ता: - मण्डी। नेरचौक-चिकित्सामहाविद्यालयात्, चिकित्सालयात् च युगपत् ४९ वैद्यानां स्थानान्तरणेन हिमाचल-प्रदेशे राजनैतिक-कोलाहलः उत्पन्नः अस्ति। पूर्वमुख्यमन्त्री विपक्षस्य नेता च जयरामठाकुरः अस्य कार्यस्य कृते काङ्ग्रेससर्वकारं मुख्यमन्त्रिणं सुखविन्दरसिंहसुखू च प्रत्यक्षतया लक्ष्यं कृत्वा राजनैतिकदुर्भावनायाः अभिनयस्य आरोपं कृतवान्। मण्डीनगरे पूर्वमुख्यमन्त्री जयरामठाकुरः अवदत् यत् यदा काङ्ग्रेसः सत्तां प्राप्तवान् तदा आरभ्य विचित्रनिर्णयद्वारा संस्थाः पिहिताः अथवा ज्ञात्वैव दुर्बलाः कृताः। विपक्षनेता उक्तवान् यत् मुख्यमन्त्री सुखुः व्यवस्थापरिवर्तनस्य घोषेण स्वस्य त्रिवर्षीयं कार्यकालं सम्पन्नं कर्तुं प्रवृत्तः अस्ति, परन्तु वास्तविकता एषा यत् व्यवस्थायाः परिष्कारस्य स्थाने व्यवस्थायाः क्षयः अभवत्। मुख्यमन्त्री यत्र यत्र गच्छति तत्र दानस्य स्थाने हरणं कर्तुं अभिप्रायः अस्ति इति सः आरोपितवान्। जयरामः अवदत् यत् सः कदापि एतत् न भवितुं अनुमन्यते, आगामिनिर्वाचने काङ्ग्रेसपक्षः तस्य परिणामं प्राप्स्यति इति। जयरामः मुख्यमन्त्रिणं प्रति आह्वानं कृतवान् यत् सः व्यवस्थितपरिवर्तनस्य वाक्पटुतां परित्यज्य विकासे ध्यानं दत्त्वा प्रतिशोधस्य भावनां परित्यजतु।

घोषणायाः कृतेऽपि चिकित्सामहाविद्यालये एमआरआइ-यन्त्रं न स्थापितम्

जयरामठाकुरः नेरचौक चिकित्सामहाविद्यालयेन सह सम्बद्धानां अपूर्णप्रतिज्ञानां विषयम् उत्थापयन् अवदत् यत् मुख्यमन्त्री द्विवारं अन्ताराष्ट्रीयमण्डीशिवरात्रिमहोत्सवे उपस्थितः अस्ति तथा च नेरचौकचिकित्सामहाविद्यालये एकमासान्तरे एमआरआइ-यन्त्रं स्थापितं भविष्यति इति घोषितवान्। वर्षत्रयं व्यतीतं प्रवृत्तम् अस्ति, परन्तु तस्य घोषणा कार्यान्विता न जाता। सः एतदपि दर्शितवान् यत् सर्वकारस्य निर्माणात् परं वर्षत्रयेषु रोगी कल्याणसमित्याः शासकनिकायस्य एकवारं अपि समागमः न अभवत्, येन स्वास्थ्यमन्त्रिणः अस्याः महत्त्वपूर्णायाः संस्थायाः प्रति गम्भीरतायाः विषये प्रश्नाः उत्थापिताः।

डी.आर.डी.ओ. द्वारा एतदर्थं देशे १९ स्थानेषु शोधकार्यं आरब्धम्, यत्र मण्डी-हैदराबाद-नगरयोः IIT-संस्थाः अपि सन्ति। मण्डी आईआईटी आधुनिकप्रौद्योगिक्याः विकासे, तथैव शस्त्रस्य, सुरक्षासाधनस्य च निर्माणे प्रयुक्तानां सामग्रीनां विषये शोधं करिष्यति।

प्रत्येकमाहानं प्रति सज्जा संस्था- मण्डी-आइआईटी-निदेशकः प्रो.लक्ष्मीधर-बेहरा इत्यनेन उक्तं यत् डीआरडीओ-सङ्गठनेन सह ज्ञापनपत्रे हस्ताक्षरं क्रियते, तथा च आईआईटी सैन्यस्य सुरक्षाक्षमतासु परिष्कारविषये शोधं करिष्यति। सः अवदत् यत् मण्डी-आइआईटी कस्यापि आव्हानस्य कृते सज्जा अस्ति, देशस्य रक्षणार्थं सुरक्षावलयस्य निर्माणे च समर्था अस्ति। कोऽपि सामग्रीं न प्रदास्यति- डीआरडीओ इत्यस्य उच्च ऊर्जाप्रणालीविज्ञानकेन्द्रस्य निदेशकः डॉ. जगन्नाथनाथकः अवदत् यत् भविष्ये अधिका उन्नतप्रौद्योगिकी उपलब्धा भविष्यति, परन्तु अन्यः कोऽपि देशः शस्त्राणां सामग्रीं न प्रदास्यति। एतस्य आव्हानस्य निवारणाय संशोधनस्य उपरि बलं दत्तं भवति।

पीएनजीरामनगरमहाविद्यालयस्य स्वर्णजयन्त्युत्सवारम्भः

हिमसंस्कृतवार्ता:- डॉ. मूलचन्द्रशुक्लः रामनगरम्। रामनगरस्थ- पीएनजीराजकीयस्नातकोत्तरमहाविद्यालये स्वर्णजयन्तीसमारोहस्य भव्यशुभारम्भः सोल्लासमद्य प्रारम्भो जातः। महाविद्यालयसंस्थापनायाः पञ्चाशद्वर्षाणां पूर्ववसरे समायोजितस्य अस्य समारोहस्य प्रथमसत्रे मुख्यतिथिना पूर्वनिदेशकेन उत्तराखण्डस्य उच्चशिक्षापरामर्शकेण प्रो. बी.एस. विष्ट इत्यमुना विशिष्टातिथिना उच्चशिक्षापूर्वनिदेशकेन प्रो. बी.सी.मेलकानी इत्यनेन पूर्वप्राचार्यया प्रो. हेमाप्रसाद पञ्चनौसेनापतिना ओ.पी.एस.राणा इत्यनेन महाविद्यालयप्राचार्येण प्रो.एम.सी.पाण्डेय इत्यनेन क्षेत्रप्रमुखया नेगिमज्जवा तथा महाविद्यालयस्य संस्थापकगल्विलियेपरिवारात् जिन्दलविजयेन जिन्दलविनयकुमारेण च संयुक्ततया सरस्वत्याः पुरतः दीपप्रज्वालनेन कार्यक्रमस्योद्घाटनं कृतम्। छात्राः सरस्वतीवन्दनं स्वागतगीतं च प्रास्तुवन्। मुख्यवक्ता वायुसेनायाः सेवानिवृत्तः पञ्चनौसेनापतिः ओ.पी.एस. राणा "व्यवसायचयनं सन्तुष्टिश्च" इति विषये व्याख्यानं प्रस्तुतवान्। तेनोक्तं यत् जीवने सफलतायाः मानसिकसन्तुलनस्य च आधारः उचितव्यवसायचयनमस्ति। अग्रे तेन प्रोक्तं यत् स्वरुचि-योग्यता-समाजस्य आवश्यकतानुसारं वृत्तिः चेतव्या इति प्रतिपादितम्। सः महाविद्यालयस्य स्वर्णजयन्तीं शिक्षणजगतः कृते प्रेरणादायिनीम् अवर्णयत्, तस्योज्ज्वलभविष्यस्य कामनां च अकरोत्।

मुख्यातिथिः प्रो. बी.एस. बिष्ट महोदयेन स्वसम्बोधने निगदितं यत् पीएनजीमहाविद्यालयेन पञ्चाशत्वर्षाणां यात्रायां शिक्षासेवाक्षेत्रयोः या प्रतिष्ठा अर्जिता सा सम्पूर्णोत्तराखण्डाय देशाय च गौरवस्य विषयो वर्तते। कार्यक्रमस्य आध्यक्ष्यं निर्वहन् प्राचार्यः प्रो.एम.सी.पाण्डेयः उक्तवान् यत् स्वर्णजयन्तीयं केवलमुत्सवो नास्ति अपितु संस्थानस्य निरन्तरप्रगतेः समर्पणस्य च प्रतीकरूपा अस्ति। तेन महाविद्यालयस्य स्वर्णिमेतिहासः उपलब्धयः शैक्षणिकयात्राश्च वर्णिताः। विशिष्टातिथिः प्रो.बी.सी.मेलकानी वर्येण स्ववक्तव्ये उक्तं यत् महाविद्यालयेन शिक्षाक्षेत्रे याः उपलब्धयः प्राप्ताः ताः सर्वेषां सामूहिकपरिश्रमस्य परिणामरूपाः सन्ति। स आह्वानं कृतवान् यत् विद्यार्थिनः गुणवत्तापूर्णशिक्षया सह चरित्रनिर्माणेऽपि ध्यानं दद्युः।

क्षेत्रप्रमुखा नेगिमज्जुः अवदत् यत् महाविद्यालयः क्षेत्रस्य शैक्षिकी अभिज्ञप्तिः सञ्जाता, अत्रस्थाः छात्राश्च प्रत्येकं क्षेत्रे समाजस्य विकासे च महत्त्वपूर्णा भूमिकां निर्वहन्ति। विशिष्टातिथिः जिन्दलविजयः उक्तवान् यत् स्वर्णजयन्तीवर्षं महाविद्यालयस्य दीर्घशैक्षणिकयात्रायाः प्रतीकं वर्तते, अस्य सफलता पूर्वछात्राणां शिक्षकाणां

स्थानीयजनसमुदायस्य च सहभागिधरोहरोऽस्ति। विशिष्टातिथिः पूर्वप्राचार्या प्रो.हेमाप्रसाद वर्यया स्वसम्बोधने प्रोक्तं यत् स्वर्णजयन्तीवर्षं महाविद्यालयस्य सृजनात्मकयात्रायाः प्रतीकं वरीवर्ति। सा शिक्षकविद्यार्थिभ्यः एनां परम्पराम् अग्रे नेतुम् आह्वानं कृतवान्।

द्वितीयसत्रे विद्यार्थिभिः साहित्यिकसांस्कृतिकप्रस्तुतयः विहिताः। यासु एकलनृत्यम्, योगविभागीया योगप्रस्तुतिः, एकलगानं समूहनृत्यं च अन्तर्भूतानि आसन्। अस्मिन्नुत्सवे महाविद्यालयस्य मेधाविछात्रछात्राः अतिथिभिः पुरस्कृताः। विज्ञानसङ्काये स्नातकस्तरे जखमोलामनीषा, स्नातकोत्तरस्तरे च गणिते सतीगुञ्जनः, भौतिकशास्त्रे रौतेलारश्मिः, जन्तुविज्ञाने रेशमा, रसायनशास्त्रे ध्यानिकङ्किता, वनस्पतिविज्ञाने च नीलमभारती सम्मानिताः जाताः। कलासङ्काये स्नातकस्तरे हर्षितापाण्डेया, स्नातकोत्तरस्तरे च राजनीतिविज्ञाने सचिनसिंहः रावतः, मनोविज्ञाने कमला, इतिहासे यशिका, हिन्द्यां सीमा, अर्थशास्त्रे लता, भूगोले छिम्वालसुष्टिः, आङ्ग्लभाषायां च नैलवालाञ्जलिः सम्मानिताः अभवन्। वाणिज्यसङ्काये स्नातकस्तरे मानवीमेहता, स्नातकोत्तरस्तरे च रावतखट्टी, परवीनशैफाली च सम्मानिताः जाताः। योगे एम.ए. उपाधौ पाण्डेसपना बी०एड्० उपाधौ च कपकोटीदिया सम्मानिता। राष्ट्रियस्तरीयासु विविधासु गतिविधिषु प्रतिभागिनः अपि उत्कृष्टप्रतिभासम्मानेन सम्मानिताः अभवन्। यासु क्रीडायां गिरिभारती मेहरानिशि नेगिगौरवः नेगियोगिता च, राष्ट्रियछात्रसेनायां चौहानसक्षमः, रावतश्रेया, तडियालसपना कुमारमनोजः गोस्वाम्यञ्जलिश्च, रोवररेञ्जुस् इति दले कुमाररितेशः कुमारदीपकः मेहरापूजा च, योगे च ब्रजेशवर्म रावतमहेन्द्रसिंहश्चेति सम्मानिताः अभवन्। सर्वेषाम् अतिथीनां प्रतिभागिनां च धन्यवादज्ञापनं मुख्यशास्ता प्रो.एस.एस.मौर्य महोदयेन छात्रसङ्घाध्यक्षेण कुमारकृष्णेन च पुरस्कृतम्। मञ्चसञ्चालनं डॉ.डी.एन.जोशी इत्यनेन विहितम्। अस्मिन्नवसरे हल्द्वानीनगरस्य राजकीयमहाविद्यालयप्राचार्यः प्रो.सञ्जयकुमारः, मालधनचौडाराजकीयमहाविद्यालयात् प्रो.जोसी पन्तः, सुधीरः प्रसादः, ज्येष्ठप्रमुखः नेगिसञ्जयः, डॉ.मूलचन्द्रशुक्लः, डॉ.सुरेशचन्द्रा, डॉ.योगेशचन्द्रः, डॉ.दीपकखाती, सहायकायुक्त आनन्दमितेश्वरः, पूर्वप्रशासिकाधिकारी पाण्डेय आर. सी. डॉ.शिप्रापन्तः, डॉ.पी०सी०पालीवालः, महाविद्यालयस्य समस्ताः प्राध्यापकाः, शिक्षणेतर्ककर्मचारिणः, पूर्वछात्राः, छात्रसङ्घपदाधिकारिणः छात्राः, अभिभावकाः गणमान्यजनाश्च उपस्थिता आसन्।

हास-परिहासम्

अद्य प्रातःकाले यदा अहम् आपणं गतवती, तदा अहं दृष्टवती- सम्मार्जन्याः उपरि आङ्ग्लभाषायां तस्याम् उपस्थितानां पोषकतत्त्वाणां सूची- सम्मार्जन्यां पोषणं तु बहु अस्ति। मम मस्तिष्के विचारः आगतः, ये जनाः बाल्यकाले खादितवन्तः 😊😊 बहु हृष्ट-पुष्ट भविष्यन्ति ते जनाः। अहं तु कदापि न खादितवती, इत्युक्ते अहं कुपोषिता अस्मि किम् 😞 ? ? ?

हिमसंस्कृतवार्ता : ईदरधीरजः, हैदराबादः

वार्ता-संवादः

नन्दिनी- नमो वः। अद्यतने 'अध्येता' इत्यस्य वार्ता-कार्यक्रमे स्वागतं करोमि। नमस्ते काव्ये।

काव्या- नमस्ते नन्दिनि। मया एका मुख्या वार्ता पठिता यत् भारतस्य सामरिकसामर्थ्यं वर्धितम्। अस्त्रस्य नाम प्रक्षेपास्त्रस्य नवीनेन संस्करणेन भारतीयं नभः अधिकं भयङ्करं कृतम् इति श्रूयते। एतेन द्विशतक्रोशदूरस्थानि लक्ष्याणि अपि भेत्तुं शक्यन्ते।

नन्दिनी- आम्, एतत् राष्ट्रगौरवाय। अस्माकं सैनिकानां बलं वर्धनीयमेव। किन्तु अपरत्र मया पठितं यत् चीनेन अमेरिकादेशस्य उपरि एकः महान् आक्षेपः कृतः। तेन देशेन उक्तं यत् चतुर्दश-अब्ज-डॉलर-मूल्यस्य 'बिदकोइन्' अमेरिकया चोरितम्। अयं विषयः अन्यवञ्चनाप्रसङ्गैः सह अपि योजितः अस्ति।

काव्या- अहो, एषः तु महान् विवादः। एतादृशाः आक्षेपाः अन्ताराष्ट्रियस्तरे सम्बन्धेषु कटुतां जनयन्ति। तत्र सत्यं किम् इति तु अन्वेषणेनैव ज्ञायते। अन्यस्मिन् विषये, दूरभाषयन्त्राणां विषयेऽपि एका नवीना वार्ता श्रुता। 'ऐ-फोन्' इति नाम्ना प्रसिद्धानि यन्त्राणि उपग्रहाणां साहाय्येन अन्तर्जालं विनापि मार्गनिर्देशनं करिष्यन्ति इति वार्तापत्रिकया सूचितम्।

नन्दिनी- आम्, प्रौद्योगिकी-विकासस्य एषा पराकाष्ठा। यदि एतत् सत्यं भवेत्, तर्हि दुर्गमप्रदेशेषु पर्यटकानां महती सुविधा भविष्यति। इदानीं अन्तिमां वार्तां पश्यामः। सम्बन्ध-स्थापन-विषये कृत्रिम-प्रज्ञया एकं नूतनं साधनं निर्मितम् इति मया ज्ञातम्। 'टिण्डर' इति नाम्ना प्रसिद्धेन अनुप्रयोगेन जनानां जीवनशैल्याः अध्ययनं करिष्यते, येन योग्य-सहचराणां चयनं सुकरं भवेत्।

काव्या- एतत् अतीव रोचकम्। वैयक्तिकजीवनेऽपि कृत्रिमप्रज्ञायाः प्रवेशः कृतः। प्रौद्योगिकी अस्माकं जीवनस्य सर्वान् अपि अंशान् स्पृशति इति अनेन स्पष्टम्। अद्य अस्माभिः सामरिकशक्तेः, अन्ताराष्ट्रियविवादस्य, नूतनतन्त्रज्ञानस्य च चर्चा कृता। धन्यवादः नन्दिनि। पुनर्मिलामः।